

## Anmälade företag

1. GlaxoSmithKline Dungarvan Limited, Knockbrack, Dungarvan, DUNGARVAN, Co. Waterford, Irland
2. Stafford-Miller (Ireland) Limited, Clocherane, Youghal Road, Dungarvan, Co. Waterford, Irland
3. GlaxoSmithKline Consumer Healthcare AB, org.nr 556767-9880, (med tidigare firma Goldcup 4318 AB) Box 270, 851 04 Sundsvall

Ombud för 1-3: advokaterna Leif Gustafsson, Anders Fast, Morvarid Dorkhan Nilsson och jur. kand. Frida Håglin, Baker & McKenzie Advokatbyrå KB, Box 5719, 114 87 Stockholm

## Andra parter och medverkande i koncentrationen

4. AstraZeneca Tika SNC, 1 Allée Scheffer, L-2520 Luxembourg, Luxemburg
5. AstraZeneca AB (publ.), org.nr 556011-7482, 151 85 Södertälje
6. AstraZeneca Pharmaceuticals Aktiebolag, org.nr 556023-0657, 151 85 Södertälje

Ombud för 4-6: advokaten Johan Karlsson, Advokatfirman Vinge KB, Box 1703, 111 87 Stockholm

## Saken

Anmälan enligt 4 kap. 6 § konkurrenslagen (2008:579) om företagskoncentration; läkemedelsportfölj

Adress 103 85 Stockholm  
Besöksadress Torsgatan 11  
Telefon 08-700 16 00  
Fax 08-24 55 43  
konkurrensverket@kkv.se

BESLUT

2009-04-03 Dnr 706/2008 2 (6)

---

## **Beslut**

Konkurrensverket lämnar GlaxoSmithKline Dungarvan Limiteds, Stafford-Miller (Ireland) Limiteds och GlaxoSmithKline Consumer Healthcare AB:s, som alla kontrolleras av GlaxoSmithKline plc, förvärv av ensam kontroll över AstraZeneca Tika SNC utan åtgärd.

## Anmälan

1. GlaxoSmithKline Dungarvan Limited, Stafford-Miller (Ireland) Limited och GlaxoSmithKline Consumer Healthcare AB som alla kontrolleras av GlaxoSmithKline plc har enligt 4 kap. 6 § konkurrenslagen (2008:579), KL, anmält förvärv av ensam kontroll över AstraZeneca Tika SNC. Säljare är AstraZeneca AB och AstraZeneca Pharmaceuticals Aktiebolag. Anmälan var fullständig den 22 december 2008. Den 30 januari 2009 beslöt Konkurrensverket att genomföra en särskild undersökning enligt 4 kap. 11 § KL av koncentrationen.

## Företagen

### GlaxoSmithKline

2. GlaxoSmithKline (GSK) är en global läkemedelskoncern med en total omsättning 2007 på cirka 307 miljarder kronor, varav cirka 1,5 miljarder kronor i Sverige. Moderbolaget GlaxoSmithKline plc, som är registrerat i England, äger genom dotterbolag 100 procent av aktierna i de förvärvande bolagen GlaxoSmithKline Dungarvan Limited, Stafford-Miller (Ireland) Limited och GlaxoSmithKline Consumer Healthcare AB.
3. **GlaxoSmithKline Dungarvan Limited** är ett helägt dotterbolag till GlaxoSmithKline (Netherlands) Investment B.V. Det överordnade moderbolaget är GlaxoSmithKline plc.
4. **Stafford-Miller (Ireland) Limited** är ett helägt dotterbolag till Glaxo Group Limited. Det överordnade moderbolaget är GlaxoSmithKline plc.
5. **GlaxoSmithKline Consumer Healthcare AB** är ett nybildat svenskt aktiebolag som inte bedrivit verksamhet tidigare.

### AstraZeneca Tika

6. AstraZeneca Tika SNC (AZT) är ett handelsbolag registrerat i Luxemburg som ägs till 95 procent av AstraZeneca Pharmaceuticals Aktiebolag och till fem procent av AstraZeneca AB. Företagets omsättning uppgick föregående räkenskapsår till 336 miljoner kronor, varav 313 miljoner i Sverige.

## Bakgrund

7. GSK är en forskningsbaserad läkemedelskoncern med verksamhet över hela världen. Huvudkontoret ligger i London. Inom området konsumenthälsovård är GSK verksamt genom divisionen "Consumer Healthcare" som tillhandahåller ett brett produktsortiment innefattande bland annat sportdrycker, tandkräm, hudvård och egenvårdsläkemedel såsom smärtstillande produkter (Panodil).

8. AZT är ett luxemburgbaserat handelsbolag. Föremålet för AZT:s verksamhet är att äga eller licensiera (beroende på omständigheterna) immateriella rättigheter hänförliga till portföljprodukterna, samt att förvalta, utveckla och licensiera sådana immateriella rättigheter. Dessutom omfattar bolagets verksamhet att direkt eller indirekt, tillverka, marknadsföra, distribuera och sälja portföljprodukterna inom Sverige, Danmark, Finland, Norge och Island. AZT:s läkemedelsportfölj innehåller bl.a. Alvedon och Reliv.
9. Försäljningen av läkemedel kan delas in i marknaderna för egenvård, receptförskrivning och rekvisition. GSK och AZT är verksamma på alla tre marknader i Sverige.
10. Recept- och rekvisitionsmarknaderna skiljer sig på många sätt från egenvårdsmarknaden. På recept- och rekvisitionsmarknaderna gör konsumenten inte själv sitt val av läkemedel. Dessa marknader är dessutom starkt offentligt reglerade och marknadsföring är inte lika viktigt som på egenvårdsmarknaden. På grund av dessa skillnader anser Konkurrensverket inte att företagskoncentrationen är problematisk på vare sig recept- eller rekvisitionsmarknaden.
11. På egenvårdsmarknaden tillhandahålls receptfria läkemedel för behandling av enklare och kortvariga åkommor, såsom värk och feber, och konsumenten gör själv sitt val av läkemedel. Det finns en mängd olika receptfria läkemedel som används vid värk och feber. Dessa läkemedel innehåller olika aktiva substanser. Det är huvudsakligen fem aktiva substanser på egenvårdsmarknaden; paracetamol, acetylsalicylsyra, ibuprofen, diklofenak och naproxen. För varje substans finns det flera olika tillverkare som säljer substanserna under sina egna varumärken. Följande exempel kan nämnas. AZT säljer Alvedon och Reliv (paracetamol), GSK säljer Panodil (paracetamol), McNeil Sweden AB säljer Treo och Magnecyl (acetylsalicylsyra) samt Ipren (ibuprofen), Antula Healthcare AB säljer Eeze (diklofenak) och Eox (naproxen), Novartis Sverige AB säljer Voltaren (diklofenak) och Nycomed AB säljer Ibumetin (ibuprofen).
12. GSK och AZT är de enda företagen som på den svenska marknaden tillhandahåller receptfria läkemedel med den aktiva substansen paracetamol, dvs. Alvedon, Reliv och Panodil. Konkurrensverkets utredning har därför tagit utgångspunkt i denna del av egenvårdsmarknaden.
13. Regeringen har lagt en proposition till riksdagen om omreglering av apoteksmarknaden i Sverige under 2009. Förslaget innebär bl.a. att många receptfria läkemedel kommer att få säljas på andra ställen än apotek, det vill säga i butiker utan farmaceutiskt utbildad personal. Omregleringen kommer att skapa nya förutsättningar för försäljningen av receptfria läkemedel, vilket måste beaktas vid prövningen av företagskoncentrationen.

14. I syfte att ge en övergripande bild av marknadens funktionssätt avseende receptfria läkemedel och effekter av den förestående omregleringen av apoteksmonopolet har Konkurrensverket under utredningen kontaktat och intervjuat konkurrenter, potentiella konkurrenter, detaljister, Apoteket AB m.fl. Konkurrensverket har även uppdragit åt externa konsulter att utföra efterfrågeestimering och förvärvssimulering samt att genomföra en kundundersökning.

### **Bedömning**

15. Konkurrensverket har att bedöma huruvida företagskoncentrationen påtagligt skulle hämma en effektiv konkurrens eller utvecklingen av en effektiv konkurrens inom landet eller en avsevärd del av det. Vid prövningen ska särskilt beaktas om företagskoncentrationen kommer att leda till höga marknadsandelar på den relevanta marknaden. Marknadsandelar är dock endast en av de faktorer som ska beaktas. Potentiell konkurrens, köparmakt, inträdeshinder är exempel på omständigheter som också ska vägas in vid bedömningen.
16. Utredningen har visat att substans, varumärke och beredningsform har betydelse för konsumenten vid val av läkemedel mot värk och feber på egenvårdsmarknaden. Uppfattningen bland konsumenter är att flera läkemedel är effektiva mot värk och feber, men mycket tyder på att kunskapen om vilken aktiv substans de olika läkemedlen innehåller är relativt liten. Köp av läkemedel mot värk och feber styrs sannolikt av både varumärke och vana. Det finns dock konsumenter som baserar sitt val vid köp av läkemedel mot värk och feber främst på substans. Rådgivning och vägledning från apotekspersonal kan också inverka vid köp.
17. Starka varumärken såsom Alvedon, Ipren, Treo och Panodil innehåller olika aktiva substanser. Ett köp av Alvedon eller Panodil innebär också ett aktivt eller passivt val av den aktiva substansen paracetamol. Motsvarande gäller Ipren och ibuprofen respektive Treo och acetylsalicylsyra. Utredningen har visat att kundens val snarare styrs av varumärke än av aktiv substans.
18. Konkurrensverket har under utredningen tagit kontakt med ett stort antal faktiska och potentiella konkurrenter samt med Apoteket AB och andra aktörer som efter omregleringen bedömts kunna bedriva försäljning av receptfria läkemedel, antingen som apotek eller annat försäljningsställe. Konkurrensverket har även kontaktat branschsakkunniga och branschorganisationen LIF (Läkemedelsindustriföreningen). Flertalet av de aktörer som Konkurrensverket har kontaktat har framfört att GSK efter förvärvet kommer att vara ensam om att sälja egenvårdsprodukter med paracetamol. De synpunkter som har framförts har dock inte gett anledning att anta att företagskoncentrationen skulle leda till en påtagligt hämmad konkurrens.

19. Inte heller efterfråge- och förvärvssimuleringen har visat att företagskoncentrationen skulle påtagligt hämma en effektiv konkurrens.
20. Omregleringen av apoteksmarknaden kommer att skapa nya förutsättningar för försäljning av receptfria läkemedel. I dag är det endast Apoteket AB som får och måste tillhandahålla receptfria läkemedel, medan det är läkemedelsföretagen som bestämmer vilka priser apoteken tar ut av konsumenten. Apoteket AB har således ingen köparmakt gentemot läkemedelsföretagen. Omregleringen innebär att andra än Apoteket AB, såsom privata apotek och detaljister, får möjlighet tillhandahålla receptfria läkemedel. Samtidigt upphör läkemedelsföretagens möjlighet att bestämma priset till kund. Apotekens och detaljhandlarnas köparmakt torde därmed också förbättras, vilket kan leda till ökad pris-konkurrens mellan de olika produkterna på egenvårdsmarknaden. Även om höga marknadsföringskostnader idag begränsar incitament till inträde torde en omreglerad marknad skapa ökade möjligheter till inträde av nya paracetamolprodukter.
21. Sammantaget visar utredningen att företagskoncentrationen inte är ägnad att påtagligt hämma förekomsten eller utvecklingen av en effektiv konkurrens inom landet i dess helhet eller en avsevärd del av det.

**Slutsats**

22. Koncentrationen ska, med beaktande av vad som anförts ovan, lämnas utan åtgärd.

---

Detta beslut har fattats av generaldirektören. Föredragande har varit Camilla Nyroos.

  
Dan Sjöblom

  
Camilla Nyroos

Detta beslut publiceras på Konkurrensverkets webbplats.